

20. Полушев Ю. Технологія економічного прориву [Електронний ресурс] / Дзеркало тижня. Україна. – 2006. – № 41 (620) 28 жовтня – 3 листопада 2006 р. – Режим доступу: <http://www.dt.ua/1000/1030/54916>.

21. Финляндия как экономика знаний. Элементы успеха и уроки для других стран / под ред. Карла Дж. Дальмана и др. ; [пер. с англ.] ; Всемирный банк. – М. : Весь мир, 2009. – 170 с.

22. Statistics. OECD [Electronic source] / OECD. – Access mode to a resource: <http://www.oecd.org/statistics/>.

23. Рогов С. Россия должна стать научной сверхдержавой [Электронный ресурс] / Электронное издание "Наука и технологии России". – Режим доступа: http://www.strf.ru/material.aspx?CatalogId=221&d_no=28654#.U29o0KlrR3d.

24. [Electronic source] / National Bureau of Statistics of China, 2012. – Access mode to a resource: <http://www.stats.gov.cn/english/>.

Надійшла до редколегії 15.06.14

И. Корнилова, канд. экон. наук, доц.
Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Киев

МИРОВОЙ ОПЫТ ФИНАНСОВОЙ ПОДДЕРЖКИ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ

В статье изучается и обобщается опыт финансового поддержки инновационного развития стран, которые заняли высокие позиции в мировом экономическом пространстве и демонстрируют активную динамику инновационного роста. Рассматриваются финансовые рычаги прямого и непрямого действия, которые чаще всего используются в практике государственного регулирования инновационной деятельности исследуемых стран.

Ключевые слова: инновационная деятельность, инновационное развитие, финансовое обеспечение, национальная инновационная система, государственная инновационная политика.

I. Kornilova, PhD in Economics, Associate Professor
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv

WORLD EXPERIENCE OF FINANCIAL SUPPORT OF INNOVATIVE DEVELOPMENT

This paper examines and summarizes the experience of the financial support of innovative development of the world economy, which occupied a high position in the world economy and demonstrates active dynamics of innovation growth. We consider the financial advantage of direct and indirect actions, which are often used in the practice of the regulation of innovation-studied countries.

Keywords: innovative activity, innovative development, financial providing, national innovative system, public innovative policy.

Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Economics, 2014; 161: 36-39

УДК 368+336.7:338.46:338.242(477)

JEL G 18

Львівський національний університет імені Івана Франка, Львів

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

У статті досліджено еволюцію державного регулювання вітчизняного ринку фінансових послуг та проаналізовано досвід зарубіжних країн. На цій основі розроблено пропозиції щодо вдосконалення нагляду за ринком фінансових послуг в Україні в умовах європейської інтеграції.

Ключові слова: ринок фінансових послуг, фінансова політика, державне регулювання, мегарегулятор, євроінтеграція, стратегія розвитку.

Постановка проблеми. В умовах глобалізаційних процесів основним напрямом державної політики України, як внутрішньої, так і зовнішньої є приєднання до країн європейського товариства та повноправна участь в ЄС. Нині євроінтеграційні прагнення України створюють можливість залучення іноземних інвестицій та нових технологій, підвищення конкурентоспроможності національного товаровиробника, енергонезалежності держави, виходу на нові ринки, зокрема ринок фінансових послуг. Членство в Європейському Союзі означає передовсім економічні, політичні, законодавчі та соціальні перетворення.

Значні можливості надасть Україні вступ до Євросоюзу як повноправного учасника, проте створить і низку проблем для учасників фінансового ринку та органів регулювання фінансового сектору. Найбільше це відобразиться на небанківських фінансових установах (НФУ), які є найслабшою ланкою національного фінансового ринку. Нині в Україні діє банкоцентрична модель фінансового ринку, в якій головну роль відіграють банківські установи (контролюють близько 85 % усіх фінансових ресурсів) [1]. Банківська система в Україні сформована вже давно і доволі успішно функціонує. Водночас роль небанківських фінансових посередників важко переоцінити – вони є сильними конкурентами банків, змагаються із ними за залучення тимчасово вільних коштів та надають суспільству ті фінансові послуги, пропозиція яких є нецікавою для банків. Утім, за умови подальшої інтеграції у світовий та європейський фінансовий ринок постає потреба у пошуку шляхів оптиміза-

ції діяльності іноземних і вітчизняних небанківських фінансових установ. Крім того, фахівці МВФ вважають, що світ потребує якнайшвидшої реалізації реформи державного регулювання фінансового сектору. Зокрема, країнам з економікою, що розвивається, рекомендують обмежувати формування фінансових дисбалансів і працювати над створенням стійких фінансових систем, якщо ж ситуація виявиться гіршою за очікувану, то фінансовим установам знадобиться рекапіталізація, а без високоефективного діючого механізму вирішити проблему навряд чи вдасться.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У зв'язку з нещодавнім підписанням угоди про асоціацію з ЄС та наданням Україні перспективи повноправного членства, питання дослідження проблем розвитку небанківських фінансово-кредитних установ України є нині надзвичайно актуальним. Ще багато аспектів діяльності вітчизняних та іноземних НФУ на території України, на жаль, залишаються майже не досліджені. Вітчизняні автори більшою мірою приділяють увагу банківському сектору, оминаючи діяльність небанківського ринку фінансових послуг. Загалом, необхідно відзначити, що певні практичні і теоретичні аспекти окреслених проблем ставали предметом наукових досліджень, зокрема у працях О. Барановського, С. Буковинського, О. Василика, З. Васильченко, В. Гейця, В. Домбровського, А. Спіфанова, Б. Івасіва, О. Коваль, О. Козьменко, В. Корнєєва, Б. Луціва, І. Лютого, В. Міщенко, А. Мороза, С. Науменкової, А. Оленчик, Ф. Павелки, В. Пластуна, А. Пересади, О. Рожка, М. Савлука, Т. Смовженко, В. Федосова,

В. Шелудько, І. Школьник та інших. Проте, незважаючи на значний доробок у цьому напрямі, необхідним є не просто розроблення механізмів адаптації окремих іноземних регулятивних напрацювань до специфіки функціонування вітчизняної фінансової системи, а формування стратегії реформування нагляду та регулювання як ринку фінансових послуг, так і решти сегментів фінансового ринку України на довготривалу перспективу.

Формулювання завдань та цілей статті. Метою статті є дослідження проблем регулювання діяльності вітчизняних небанківських інститутів, іноземних фінансових посередників, і розроблення пропозицій щодо вдосконалення державного регулювання ринку фінансових послуг й спрямування його потенціалу на розвиток національної економіки України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вступ України до ЄС спричинить значний тиск на внутрішні органи регулювання фінансового сектора країни, яким перш за все доведеться покращити власну діяльність до рівня на якому виконують свої обов'язки регуляторні органи країн-учасниць цього інтеграційного об'єднання. Неefективним установам, зокрема ринку цінних паперів доведеться перебудувати свою структуру, або припинити діяльність, оскільки вони опиняться у ситуації прямої конкуренції з аналогічними установами країн ЄС. З іншого боку місцеві емітенти цінних паперів стають прямими конкурентами емітентів цінних паперів інших країн, що має призвести до покращення якості їхніх емісій, більшої прозорості та відкритості інформації, фінансової звітності й захисту інвесторів з ЄС. Щодо страхових компаній, пенсійних фондів та інших НФУ, то хоч вітчизняні інвестори й отримують доступ до глибоких та ліквідних ринків цінних паперів європейських держав, вони зіткнуться з прямою конкуренцією з їх сторони в наданні послуг клієнтам. Зрештою, можливість отримати найбільшу користь від інтеграції в єдиний європейський ринок у питаннях фінансування визначається розвитком структурованих та орієнтованих на ринок інструментів, що збільшують доступ цих секторів до фінансування НФУ.

У розвинених країнах світу ринки фінансових послуг є важливим елементом фінансових систем, а нагляд й регулювання діяльності фінансових посередників невід'ємною частиною економічної та фінансової політики урядів і центральних банків. В Україні регулювання ринків фінансових послуг перебуває на етапі становлення, а вже створені структури потребують незалежності у своїх діях, тому доцільним є вивчення світового та європейського досвіду регулювання цих ринків задля подальшого вдосконалення системи вітчизняного державного регулювання. Зазначимо, що загалом у світі залежно від особливостей функціонування національних фінансових систем, зумовлених специфікою історичного розвитку, законодавства, традиціями, політичною структурою, рівнем економічного розвитку та регулювання економіки, можна виокремити три основні моделі регулювання фінансового ринку: секторну, модель перехресного регулювання та модель єдиного нагляду (мегарегулятора) [8].

Секторна модель ґрунтується на чіткому розподілі зобов'язань і функцій наглядових органів за окремими секторами – банківським, страховим, фондовим (наприклад, Україна, Росія, Греція, Іспанія, Кіпр, Литва). Ця модель є базовою для більшості країн через те, що перелічені сектори історично з'явилися незалежно один від одного і через використання різного законодавства, різних інструментів і методів. Водночас уперше тенденція відходу від секторної моделі для більшості європейських

країн найчіткіше простежувалася в 2000 р., а з 2003 р. значно посилилася [6]. Секторну модель також застосовують Словенія, Болгарія, Румунія, частково Фінляндія і Люксембург – у цих країнах нагляд та регулювання банківського і фондового секторів здійснює один орган.

Модель перехресного регулювання (модель "двох вершин") передбачає розподіл повноважень: з пруденційного нагляду одному органу, а повноважень з регулювання комерційних операцій на фінансовому ринку – іншому (наприклад, Австралія, Нідерланди) [7]. Ця модель є найменш використовуваною серед країн світу. Найкращим прикладом використання такої моделі є Нідерланди, в яких ця модель працює з 2002 р. Як зазначає Ф. Чана [22], центральний банк Нідерландів після об'єднання з Радою з питань страхових компаній та пенсійних фондів став єдиним органом пруденційного нагляду, а нагляд за комерційними операціями на фінансовому ринку здійснює окремий орган, який відповідає за інформаційну прозорість, моніторинг приватного бізнесу та надання достовірної інформації. Потрібно звернути увагу і на той факт, що у значній частці країн головним ключовим органом залишається центральний банк [17].

Останнім часом спостерігається більший інтерес різних країн до моделі мегарегулятора (за даними МВФ на 2004 р. модель єдиного регулятора існувала в 29 країнах, більшість з яких розвинені) [18]. Модель єдиного нагляду ґрунтується на концентрації всіх наглядових функцій в єдиному наглядовому органі, що охоплює своєю діяльністю всіх суб'єктів, які діють на фінансовому ринку в кожному аспекті їхнього бізнесу (наприклад, Великобританія, Німеччина, Австрія, Данія, Швеція, Японія, Латвія, Угорщина, Естонія, Мальта) [9].

Проте навіть за єдиного регулятора у його структурі є відокремлені підрозділи, які сфокусовані на певних типах фінансових інститутів. Наприклад в країнах ОЕСР для регулювання діяльності фінансових конгломератів використовують чотири основні структури організації роботи мегарегулятора: 1) інституційна модель (нагляд здійснюють відповідно до інституційних груп, які можуть бути незалежними установами або складовими підрозділами інших інституцій) застосовується в Республіці Корея; 2) операційна модель (нагляд здійснюється відповідно до виду діяльності незалежно від типу фінансової установи); 3) функціональна модель (нагляд здійснюють відповідно до типу фінансового продукту/послуги); 4) змішана модель (нагляд умовно організовано на операційній основі, але в межах регулювальної діяльності з чітким інституційним розподілом) функціонує в Данії, Сінгапурі, Швеції та Сполученому Королівстві [21, с. 20–22].

Кожна з існуючих моделей державного регулювання не є ідеальною, вони показали свою ефективність і водночас певні недоліки в процесі функціонування, пройшли перевірки кризами і довели, що мають право на існування. Вибір тієї чи іншої моделі для регулювання внутрішнього фінансового ринку, на думку ЄЦБ, кожною країною здійснювався з урахуванням багатьох чинників історичного, політичного, економічного характеру, а також інституційних особливостей еволюції та становлення фінансового ринку країни [2, с. 150].

Необхідно зазначити, що за умов зростання мобільності капіталу в глобальному масштабі традиційний секторний підхід щодо регулювання фінансових ринків стає неefективним, і проблема узгодженості діяльності органів державного регулювання вирішується або через міжвідомчі робочі групи та консультаційні органи, або через створення єдиного органу комплексного нагляду і регулювання – так званого мегарегулятора. Таким ме-

гарегулятором стає організація, яка здійснює нагляд за діяльністю не менше ніж над двома із трьох ринків: банківського, страхового та ринку цінних паперів [15]. Створення мегарегулятора має як низку переваг, так потенційно несе у собі певні ризики. Головною перевагою створення та функціонування в країні мегарегулятора є уніфікований нагляд за фінансовим сектором, який унеможливило дублювання функцій, економить бюджетні кошти і гарантує проведення єдиної фінансової політики в державі [4]. Вважаємо, що в умовах політичної нестабільності процеси переходу до здійснення мегарегуляції можуть виявитися небезпечними через прийняття необґрунтованих та поспішних рішень. Такі зміни потрібно здійснювати за об'єктивної необхідності та готовності влади і ринку до них, належної підготовки процесу та з урахуванням усіх можливих варіантів розвитку подій, використанням досвіду відповідних іноземних структур у цих питаннях та уникненням їхніх помилок. Однак зважаючи на загальноєвропейські тенденції створення єдиного регулятора не повинно оминати й Україну.

Водночас у контексті розгляду державного регулювання вітчизняного ринку фінансових послуг необхідно згадати і про щойно підписану угоду уряду України та МВФ щодо проведення реформ в межах програми *stand-by*. Програма реформ спрямована передовсім на монетарну політику, фінансовий і фіскальний сектори національної економіки [16]. Зокрема, у фінансовому секторі передбачає моніторинг ситуації з ліквідністю фінансових установ, реструктуризацію та рекапіталізацію фінансових інститутів за потреби, удосконалення процесу регулювання та нагляду [20, с. 4]. З МВФ узгоджено позиції щодо проведення стрес-тестування та збільшення власного капіталу фінансових установ до 10 %, а також можливості використання державних коштів для рекапіталізації слабких фінансових інститутів та створення централізованого реєстру кредитів при НБУ [16].

Зауважимо, що нині вітчизняне законодавство не повною мірою відповідає потребам фінансового ринку, зокрема немає програми розвитку національного ринку фінансових послуг. В Україні вперше саме поняття "ринку фінансових послуг" з'явилося у Законі України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" [12] та Положенні НБУ "Про порядок надання небанківським фінансовим установам, національному оператору поштового зв'язку генеральних ліцензій на здійснення валютних операцій" [11], де цей ринок розглядаються як цілісну систему відносин, що не поділяється окремо на сегменти банківських, інвестиційних та страхових послуг.

Крім того, законодавство України не визначає відповідальність посадових осіб Нацкомфінпослуг за стан ринку фінансових послуг, що суперечить пункту 1 принципу 1 "Принципів та стандартів Міжнародної асоціації органів нагляду за страховою діяльністю", який встановив, що орган нагляду має "бути незалежним у своїх діях та відповідальним за свої функції та повноваження" [5]. Причиною цього є недостатня інституційна незалежність від виконавчої та законодавчої гілок влади, оскільки Нацкомфінпослуг підпорядковується КМУ, який уповноважений призначати та звільняти із посади її голову. Існує також недостатня фінансова незалежність органів нагляду та регулювання [14, с. 543], адже на протигагу багатьом розвиненим країнам, де їхня діяльність фінансується за рахунок платежів суб'єктів фінансового ринку за послуги нагляду, єдиним джерелом фінансування Нацкомфінпослуг є державний бюджет. З огляду на це, головною перешкодою розвитку ринку фінансових послуг є значне втручання політичних сил

(уряд, парламент, впливові фінансові установи). Часто посади розподіляють за критеріями фаворитизму, компромісу чи квоти політичних партій, а не професійності осіб. Другою, не менш істотною перешкодою є недостатнє фінансування. Через низьку оплату праці, рівень якої є нижчим від поточного рівня оплати праці на фінансовому ринку, річна ротація кадрів становить практично 50 % [8]. Не відповідає нормам і технологічна підтримка збирання даних, яка погіршує якість та своєчасність їх отримання, низький рівень прозорості, слабке корпоративне управління, нерівні правила гри на ринку тощо. Низькою залишається і довіра населення України до ринку фінансових послуг.

На наш погляд, для покращення ситуації з регулюванням ринку фінансових послуг необхідно посилити незалежність та повноваження органів регулювання НФУ, зокрема внести зміни до законодавства про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг з метою підвищення незалежності, самостійності, спроможності у сфері правозастосування; реформувати механізм фінансування, дозволивши отримувати платню за послуги з учасників фінансового ринку; здійснювати моніторинг кінцевих власників-вигодонабувачів НФУ зіставленням їхніх доходів та видатків, забезпечити публічне розкриття фінансової звітності та інформациї про майно.

Висновки та перспективи подальших досліджень. На сучасному етапі розвитку вітчизняної економіки необхідно першочергово зосередити увагу на фундаментальних проблемах та поліпшенні дієздатності наглядових органів. Ключове значення має підвищення прозорості у фінансовому секторі України та забезпечення інституційної незалежності регуляторних органів. Водночас беручи до уваги світові тенденції щодо реформування державного регулювання національних ринків фінансових послуг, а також позитивні й негативні аспекти створення мегарегулятора, вважаємо, що в найближчому майбутньому Україні також доцільно буде піти цим шляхом, оскільки за європейської інтеграції процеси конвергенції на вітчизняному фінансовому ринку тільки посилюватимуться.

Фактично ринок фінансових послуг є найслабшою ланкою фінансової системи не лише в Україні, а у світі загалом. Членство України в ЄС відкріє широкі можливості національним фінансово-кредитним установам щодо інтеграції у світовий фінансовий ринок. Водночас вітчизняне законодавство з регулювання ринку фінансових послуг певною мірою не відповідає вимогам сучасності, а негативний вплив з боку політичної сфери та незадовільне середовище для ведення бізнесу (за даними звіту МБПП), перешкоджають розвитку й інтеграції вітчизняних НФУ у світову економіку. З метою вирішення поточних і довгострокових проблем потрібно насамперед розробити нову програму розвитку фінансового сектора в Україні, у межах якої й ринку фінансових послуг, а також гармонізувати та уніфікувати вітчизняне законодавство з європейським.

Список використаних джерел

1. Банківська система: підруч. / [М. І. Крупка, Є. М. Андрущак, Н. Г. Пайтра та ін.]; за ред. д-ра ек. наук, проф. М. І. Крупки. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка. – 2013. – 556 с.
2. Клапків Ю. М. Формування інтегрованого нагляду за міжсекторною діяльністю фінансових інституцій / Ю. М. Клапків // Інноваційна економіка. – 2010. – № 2. – С. 148–151.
3. Коваль О. П. Деякі аспекти державного регулювання ринку фінансових послуг в Україні / О. П. Коваль // Фінанси України. – 2010. – № 11. – С. 80–86.
4. Крупка І. М. Стратегія реформування нагляду та регулювання фінансового ринку України / І. М. Крупка, Л. Б. Сіверська // Формування

ринкової економіки в Україні : наук. зб. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – Вип. 23. – Ч. 2. – С. 12–18.

5. Лубенська О. Ключові принципи страхування: вимоги Міжнародної асоціації органів нагляду за страхуванням [Електронний ресурс] / О. Лубенська. – Режим доступу: <http://forinsurer.com/public/02/12/28/186>.

6. Міщенко В. Підвищення ефективності регулювання та нагляду за фінансовим сектором в Україні / В. Міщенко // Вісник НБУ. – 2010. – № 8. – С. 4–10.

7. Науменкова С. В. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. [Електронний ресурс] / С. В. Науменкова, С. В. Міщенко. – К. : Знання, 2010. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/10561127/finansii/rinok>.

8. Науменкова С. В. Система регулювання ринків фінансових послуг зарубіжних країн : навч. посіб. [Електронний ресурс] / С. В. Науменкова, В. І. Міщенко. – К. : ЦНД НБУ, УБС НБУ. – 2010. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=70699>.

9. Науменкова С. В. Зарубіжний досвід організації систем регулювання і нагляду за діяльністю фінансових установ / С. В. Науменкова // Фінанси України. – 2009. – № 12. – С. 20–27.

10. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг [Електронний ресурс] / Офіційний сайт. – Режим доступу: <http://nfp.gov.ua/>.

11. Про порядок надання небанківським фінансовим установам, національному оператору поштового зв'язку генеральних ліцензій на здійснення валютних операцій : Положення Національного банку України від 09.08.2002 р. № 297 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0712-02>.

12. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12.07.2001 р. № 2664-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>.

13. Рожко О. Розвиток інститутів парабанківської системи України: проблеми та перспективи [Електронний ресурс] / О. Рожко // Економіка. – 2008. – № 101. – С. 35–37.

14. Ходаківська В. П. Ринок фінансових послуг: теорія і практика : навч. посіб. / В. П. Ходаківська, В. В. Беляєв. – К. : ЦУЛ. – 2002. – 616 с.

15. Школьник І. О. Фінансовий ринок України: сучасний стан і стратегія розвитку : монографія [Електронний ресурс] / І. О. Школьник. – Суми : Мрія, 2008. – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/507207>.

16. Меморандум Україна–МВФ: ключеві позиції офіційного документа [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://biz.liga.net/ekonomika/all/novosti/2740767-memorandum-ukraina-mvf-klyuchevye-pozitsii-ofitsialnogo-dokumenta.htm>.

17. Мошенский С. З. Рынок ценных бумаг: трансформационные процессы / С. З. Мошенский. – Москва : Экономика, 2010. – 240 с.

18. Cihak M. Is One Watchdog Better Than Three: International Experience with Integrated Financial Sector Supervision [Electronsource] / M. Cihak, R. Podpiera // IMF Working paper. – 2006. – № 57. – 32 p. – Access mode to a resource: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2006/wp0657.pdf>.

19. Financial Sector Convergence and Financial Market Supervision in the OECD Area [Electronic source]. – INPRS, OECD. – 2002. – 42 p. – Access mode to a resource: http://www.fep.up.pt/disciplinas/pgaf924/PGAF/financial_convergence_supervision_OECD_area.pdf.

20. Letter of Intent: Attachment I. Memorandum of Economic and Financial Policies [Electronsource]. – Access mode to a resource: <http://www.imf.org/External/NP/LOI/2014/UKR/042214.pdf>.

21. Lumpkin, Stephen. Supervision of Financial Services in the OECD Area [Electronsource]. – Stephen Lumpkin. – OECD. – 2002. – 52 p. – Access mode to a resource: <http://www.oecd.org/pensions/insurance/2089622.pdf>.

22. Tchana, Fulbert. Regulation and Banking Stability: A Survey of Empirical Studies [Electronsource] / Fulbert Tchana. – MPRAPaper No. 9298, posted 24. – [June 2008]. – Access mode to a resource: <http://mprp.ub.uni-muenchen.de/9298>.

Надійшла до редколегії 26.04.14

И. Крупка, канд. экон. наук, доц.

Львовский национальный университет имени Ивана Франко, Львов

ГОСУДАРСТВЕННОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ОТЕЧЕСТВЕННОГО РЫНКА ФИНАНСОВЫХ УСЛУГ В КОНТЕКСТЕ ЕВРОИНТЕГРАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ

В статье исследована эволюция государственного регулирования отечественного рынка финансовых услуг и проанализирован опыт зарубежных стран. На этой основе разработаны предложения по совершенствованию надзора за рынком финансовых услуг в Украине в условиях европейской интеграции.

Ключевые слова: рынок финансовых услуг, финансовая политика, государственное регулирование, мегарегулятор, евроинтеграция, стратегия развития.

I. Krupka, PhD in Economics, Associate Professor
Ivan Franko National University of Lviv, Lviv

STATE REGULATION OF DOMESTIC FINANCIAL SERVICES MARKET IN THE CONTEXT OF THE EUROPEAN INTEGRATION PROCESS

This paper investigates the evolution of state regulation of domestic financial services market and analyses the experience of foreign countries. On this basis, suggestions to improve supervision of the financial services market in Ukraine in terms of European integration are made.

Keywords: financial services market, financial policy, government regulation, megaregulator, European integration, development strategy.

Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Economics, 2014; 161: 39-44

УДК 65.012.32

JEL M 11

В. Приймак, канд. экон. наук, доц.,

В. Балан, канд. физ.-мат. наук, доц.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ

КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ БАЗИС КОМУНІКАТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

У статті узагальнено та систематизовано концептуальні складові комунікативного менеджменту. Надано практичні рекомендації щодо комунікативного інжинірингу базових організаційних бізнес-процесів та визначено комплекс комунікативних компетенцій фахівця відповідно до KM-орієнтованої парадигми розвитку суспільства.

Ключові слова: комунікація, комунікативний процес, комунікативний менеджмент, компетенція.

Постановка проблеми. Сучасні підприємства є складними соціально-економічними системами з комплексним характером функціонування в KM-орієнтованому (*Knowledge Management, KM*) гіпердинамічному середовищі, що зумовлює необхідність урахування сукупності факторів (економічних, технологічних, політичних, соціальних та ін.), дія яких має інформаційно-комунікативну природу (основною характеристикою KM-орієнтованого середовища є, зокрема, поява нового

"товару", а саме: інформації та знання; він не піддається впливу дії класичних законів економічної теорії, що регулюють ринкові товарно-грошові відносини). При цьому рівень ефективності використання ресурсних можливостей підприємства пов'язана, передусім, із наявністю своєчасної та достовірної інформації про стан і динаміку зовнішнього й внутрішнього середовища. Активний розвиток інформаційно-комунікативних технологій зумовлює те, що вони стають чи не одним із найва-

© Приймак В., Балан В., 2014